

نرم افزار تحقیقاتی کتابداری کاوش - نسخه تحت Windows - ویرایش ۲۰۰۶

این نرم افزار شامل ۸ زیر سیستم می باشد و هر یک از این زیر سیستم ها نیز می تواند به صورت جداگانه و یا به صورت یکجا تهیه گردد، بدین معنی که هر کتابخانه و یا مرکز اسناد و آرشیو و ... بسته به نیاز خود می تواند هر یک از زیر سیستم های ذکر شده را انتخاب و تهیه نماید. در ادامه امکانات موجود در هر زیر سیستم بیان می گردد.

۱- زیر سیستم جامع کتابخانه و آرشیو (چند رسانه ای و کتابخانه دیجیتال)

امکانات موجود در این زیر سیستم عبارتند از:

- ✓ امکان ایجاد پایگاه های اطلاعاتی (Data Bank) به صورت نامحدود به منظور تفکیک و استفاده از اطلاعات مدارک مختلف به صورت مجزا
- ✓ امکان پذیرش، ذخیره، بازیابی و فهرست نویسی اطلاعات انواع مدارک اعم از مدارک کتابی و غیر کتابی چون: سند، نقشه، مقاله، مجله، کاتالوگ، فیلم، نوار، اسلاید و ... مطابق با قواعد ISBD بدون محدودیت تعداد رکورد
- ✓ امکان پذیرش اطلاعات، فهرست مندرجات، ایندکس ها، کلمات کلیدی، ریز موضوعات، چکیده مدارک و نمایه
- ✓ امکان انتقال داده ها از بانک های دیگر کتابخانه ها (بانک مشاع کاوش) جهت سهولت و صرفه جویی فوق العاده در فهرست نویسی
- ✓ امکان انتقال و فراخوانی اطلاعات از دیسک های لیزری (فایل هایی با فرمت iso و ...) مانند CD کتابشناسی ملی ایران
- ✓ بزرگترین بانک فهرست برگه های کتابخانه ای کشور (بانک مشاع اطلاعاتی کاوش) حاوی میلیون ها رکورد اطلاعات کتابشناختی مدارک کتابخانه ها و مراکز تحت پوشش کاوش
- ✓ امکان انتقال و فراخوانی اطلاعات از CD marc و Internet (سایت کتابخانه کنگره آمریکا) با فرمت Html
- ✓ امکان جستجوهای برگه دانی با بازسازی برگه دان های عنوان، پدیدآور، موضوع، رده و تکمیل آنها با برگه دان های ناشرین، فروست ها، محل های نشر، ریز موضوعات، کدهای عناوین و شماره ثبت
- ✓ امکان جستجوی ترکیبی با عملگرهای منطقی رایج (And , Or , Not) میان فیلدهای مختلف
- ✓ امکان ویژه منحصر به فرد و پیشرفته بانک واژگان هوشمند (متنخ و متنسب) با اعمال مدیریت کامل و ایجاد فیلتر در ساخت و تولید آن و جلوگیری از ریزش اطلاعات و جامعیت و مانعیت اطلاع رسانی
- ✓ امکان رزرو مدرک برای تاریخ و عضو مشخص
- ✓ امکان هوشمندی تایپ و بازیابی با توجه به خصوصیات زبان فارسی
- ✓ امکان تهیه و چاپ گزارش های مختلف مورد نیاز مسئولین و مدیران کتابخانه از جمله :
 - (۱) کتابنامه ها/ نمایه ها با ترتیب های گوناگون چون عناوین، پدیدآوران، موضوعات، ریز موضوعات، ناشرین و فروست ها همراه با فیلترهای مختلف رده، زمان و عبارت
 - (۲) گزارش های رف خوانی (با تکرار نسخ و بدون تکرار)
 - (۳) دفتراموال (ثبت) کتابخانه
 - (۴) فهرست تازه های کتابخانه
 - (۵) آمار مدارک کتابی و غیر کتابی موجود از نظر تعداد (به صورت جدول و نمودار)
 - (۶) چاپ عطف (Label)

۷) جیب پاکت کتاب

۸) کارت امانت

۹) کارت های ارجاعی

۱۰) انواع کارت های فهرست نویسی (رف برگه، عنوان، پدیدآور، موضوع و...) مطابق قواعد استاندارد کتابداری

✓ امکان تهیه و چاپ بارکد بدون واسطه از داخل برنامه بدون نیاز به چاپگر ویژه چاپ بارکد

✓ نمایش انواع گزارش های آماری به صورت نموداری (ستونی و دایره ای و سایر قالب های نمایش های آماری)

✓ امکان ایجاد کتابخانه بدون کاغذ (E-Library) و بهره برداری از مجموعه آرشیو مقالات، نشریات، کتاب ها، نقشه ها و ... با

قابلیت شناسایی و ذخیره انواع فایل های استاندارد ویندوز (doc , pdf , jpg , psd , dat , mp3 , wma) بدون

محدودیت

۲- زیرسیستم امانات و گردش کتاب

امکانات موجود در این زیرسیستم عبارتند از:

✓ امکان پذیرش اعضاء به همراه عکس آنها و تعریف گروه های مختلف اعضاء

✓ وجود تنظیمات روزانه جهت ثبت خودکار تاریخ های رفت و برگشت مدارک، چاپ برگه خلاصه اطلاعات امانی، بررسی های

رزرو، محدوده زمانی برای مشخص نمودن تعداد مدارک دریافتی و جمع دیرکردها

✓ انجام امور جاری میز امانات (داد و ستد مدارک) با استفاده از نام اعضاء و شماره کارت و عنوان مدرک و همچنین از طریق

بارکد

✓ امکان نمایش عکس عضو در میز امانات و هنگام داد و ستد مدرک

✓ امکان رزرو کتاب و ایجاد اولویت و ترتیب در آن

✓ امکان محاسبه دیرکرد (برحسب روز) بصورت خودکار و بلافاصله پس از بازگشت مدرک

✓ امکان جستجوهای مختلف بر اساس اطلاعات مدارک در امانت، بازگشتی (بایگانی)، گروه ها و اعضاء

✓ امکان تهیه و چاپ آمار و گزارش های جامع و متنوع از جمله :

۱) گزارش کامل از پرونده امانات (حاوی اطلاعات مدارک در امانت اعضاء)

۲) گزارش کامل از پرونده اعضاء همراه با کارنامه مطالعاتی هر عضو

۳) آمار عملکرد مدارک به تفکیک عنوان

۴) آمار تعداد اعضاء گروه ها و عملکرد آنها از جهت تعداد مدارک دریافتی

۵) آمار تعداد مدارک دریافتی در رده های مختلف موضوعی

۶) کارنامه مطالعاتی هر عضو همراه با مشخصات مدارک دریافتی

۷) چاپ کارت عضویت (همراه با امکان تنظیم رنگ و قلم و اندازه مطابق با سلیقه کاربر و همچنین بارکد و عکس عضو)

۸) چاپ برگه اخطار و یادآوری

۹) چاپ برگه امانت به منظور یادآوری به عضو برای بازگشت مدرک

❖ در تمام گزارش های زیرسیستم امانات امکان تعیین محدوده زمانی جهت گزارش گیری وجود دارد.

۳- زیرسیستم کاردکس نشریات

این زیرسیستم کار کردکس دستی نشریات ادواری کتابخانه را مکانیزه نموده، گزارش‌های متنوعی را ایجاد می‌نماید. این گزارش‌ها خدماتی بسیار فراتر از آنچه به طور دستی در کتابخانه‌ها رایج است در اختیار کتابداران می‌گذارد. امکان جستجو بر اساس عناوین، موضوعات، شماره‌های رده‌بندی، محل نگهداری، تاریخ انتشار، شماره مسلسل و... در این سیستم پیش‌بینی شده و در گزارش‌های چاپی امکان اعمال فیلترهای گوناگونی چون موضوع، تاریخ نشر، محل نگهداری و... در نظر گرفته شده است. بسادگی می‌توان در این زیرسیستم تعیین نمود که شماره‌های وارده به کتابخانه از هر نشریه در مقطع زمانی پیش‌بینی شده چه و چگونه بوده است. این زیرسیستم انحصاراً توسط کاوش در کشور تولید شده است.

۴- زیرسیستم تخصصی مقالات

این زیرسیستم با هدف اطلاع‌رسانی جامع و دقیق از مقالات منتشره در نشریات طراحی و پیاده‌سازی گردیده است و با پذیرش فیلدهایی چون عنوان مقاله، نشریه، سرشناسه، شماره مسلسل، تاریخ انتشار، شرح شماره، رده موضوعی موضوعات و نمایه‌ها، بر ساخت و صفحه شمار، پدیدآوران و چکیده مقاله، نظام جامعی را برای پردازش اطلاعات مقالات فراهم می‌آورد. این زیرسیستم بخصوص برای مراکز تحقیقاتی که بر روی اطلاعاتی خاص به ویژه در مقالات حساسیت دارند نظام جامع و کاملی ایجاد نموده است. به عنوان مثال در این سیستم به راحتی می‌توان تعیین نمود که مثلاً در تابستان سال ۸۸ در موضوع حقوق جزا در نشریه همشهری چه مقالاتی چاپ شده و آنها را مثلاً با ترتیب اسامی پدیدآوران مرتب (Sort) نمود.

۵- زیرسیستم مدد کار رده‌بندی (دیویی و کنگره)

این زیرسیستم پلی است میان سرعنوانهای موضوعی مختلف و رده‌های دیویی و کنگره جستجو بر اساس رده دیویی، رده کنگره، موضوع و بخشی از موضوع و دیدن سایر اطلاعات متناظر هر یک در این سیستم پیش‌بینی گردیده است، به نحوی که با یک جستجو مثلاً جستجو بر اساس موضوع، می‌توان رده دیویی و کنگره متناسب بدان را نیز مشاهده کرد. به عبارت دیگر این زیرسیستم حاوی بانک اطلاعاتی گسترده‌ای شامل سه فیلد موضوعات، رده دیویی و کنگره بوده که رکوردهای آن از فهرست برگه‌های کتابشناسی ملی انتخاب گردیده و در نتیجه امکان جستجو بر اساس موضوع و یافتن رده دیویی و کنگره و یا جستجو بر اساس رده و دیدن موضوع و رده دیگر میسر می‌باشد. در این برنامه با سه ترتیب مختلف (موضوعی، رده دیویی و کنگره) می‌توان اطلاعات را بازیابی و مشاهده نمود. این زیرسیستم با استقبال بسیار خوبی از کاربران مواجه شده به نحوی که بسیاری از کتابداران این زیرسیستم را برای رایانه‌های شخصی خود تهیه نموده‌اند.

۶- زیرسیستم سرعنوان‌های موضوعی زبان فارسی

این زیرسیستم در محیط ویندوز با امکان بسیار مهم و جالب Hypertext عرضه گردیده است. با این امکان ارجاع خودکار بر روی عبارات مختلف میسر می‌باشد، به نحوی که با زدن یک کلید و یا کلیک ماوس به صورت هوشمند به محل مناسبی که اطلاعات سرعنوان اقتضاء می‌کند، منتقل خواهیم شد. هیچ سیستم دیگری در کشور با این ویژگی هوشمندی بی نظیر وجود ندارد. امکانات مختلف فیلتر نمودن اطلاعات و نحوه نمایش آنها فضایی مناسب برای علائق مختلف کاربران فراهم می‌آورد.

۷- زیرسیستم مستند مشاهیر و مؤلفان

این زیرسیستم از نظر عملکرد دقیقاً مشابه زیرسیستم سرعنوان‌های موضوعی کاوش بوده و با این تفاوت که در آن می‌توان اسامی مستند و غیرمستند مشاهیر و مؤلفان جستجو و بازیابی نمود.

۸- زیرسیستم نشانه مؤلف دیویی و کنگره (فارسی و لاتین)

این زیرسیستم عملاً حاوی چهار مجموعه کتاب و راهنمای کتابدار برای یافتن نشانه مؤلف مورد نظرش در جداول دیویی و کنگره در زبانهای فارسی و لاتین می‌باشد، به نحوی که با سرعت غیر قابل مقایسه‌ای با سیستم دستی و بدون مراجعه به کتابهای مرجع و یا تغییر کتاب فارسی به لاتین و برعکس، می‌توان در جهت فهرست‌نویسی استاندارد از آن بهره جست. همچنین جدول راهنمای کامل نشانه مؤلف در رده بندی کنگره نیز در این زیرسیستم وجود دارد.

❖ در زیرسیستم‌های مددکار، نشانه مؤلف، مستند مشاهیر و سرعنوان‌ها امکان **Copy** و انتقال اطلاعات به محیط‌های ورود اطلاعاتی زیرسیستم کتابخانه جهت سهولت و تسریع کار ورود اطلاعات وجود دارد.

امکانات عمومی نرم افزار کاوش تحت Windows - نسخه ۲۰۰۶

۱- سطوح دسترسی و امنیت سیستم

این نرم افزار بر اساس شناخت حاصل از نیازهای کاربران در بیش از ۳۵۰۰ کتابخانه، شامل سطوح دسترسی گوناگون به زیر بخش های سیستم ها می باشد، که توسط مدیر سیستم (Administrator) قابل تنظیم و اعمال است. برای مثال قابلیت تعریف یک User که فقط امکان جستجو داشته باشد و سطح دسترسی وی Read only بوده و یا یک کاربر که امکان استفاده کامل تر از نرم افزار را داشته باشد و مثلاً بتواند هم ورود اطلاعات داشته باشد یا جستجو انجام دهد و گزارش تهیه کند، در سیستم قابل تنظیم و اجراست. لازم به ذکر است که به منظور حفاظت سیستم نرم افزاری در برابر کپی غیر مجاز، یک عدد قفل سخت افزاری (Parallel یا Usb) همراه سیستم ارائه می شود.

۲- قابلیت شبکه - چند کاربره - Multi User's

طراحی نسخه شبکه کاوش به صورت Server/Client بوده و بر روی انواع شبکه های Lan (Domain, Workgroup) که امکان تسهیم فایل ها را فراهم می آورد، قابل نصب و اجراست. برای استفاده از کاوش در محیط شبکه نیاز به وجود شبکه و یا Server خاصی نیست و با وجود یک ارتباط شبکه ای ساده بین رایانه ها می توان از آن استفاده نمود. نرم افزار کاوش به صورت FileSharing اطلاعات خود را برای دیگر ایستگاه ها در شبکه و بدون محدودیت در تعداد ایستگاه ها به اشتراک می گذارد.

اگر از نسخه شبکه این نرم افزار استفاده نمایید از مزایای ذیل برخوردار خواهید شد:

- ✓ امکان استفاده از نرم افزار برای افراد برای تعداد نامحدود کاربران
- ✓ امکان ورود اطلاعات همزمان برای بی نهایت ایستگاه (Client)
- ✓ امکان استفاده از تمام بخش های نرم افزار در تمام ایستگاه ها به صورت همزمان
- ✓ امکان استفاده مراجعین کتابخانه از نرم افزار بدون نیاز به اجرای فایل اصلی نرم افزار و از طریق فایل Search (جستجوی ویژه مراجعین)

۳- قابلیت چند زبانه ای Multi Language

از جمله امکانات نرم افزار کاوش می توان به سه زبانه بودن آن اشاره کرد. به طوریکه با هر یک از زبان های فارسی، عربی و انگلیسی می تواند به دلخواه عملیات مورد نظر را انجام دهد.

این تغییر در زبان برنامه به قدری دقیق و کامل صورت گرفته که گویا نرم افزار به همان زبان خاص طراحی شده است و شامل کلیه قسمتهای نرم افزار، از دریافت کلمه عبور، تا خروجی انواع گزارش ها بطور کامل (عناوین و متن) می گردد.

۴- استاندارد فارسی

در طراحی و تولید نرم افزار کاوش از زبان استاندارد فارسی تعیین شده توسط مایکروسافت (Unicode) استفاده شده و بر خلاف دیگر نرم افزارهای به زبان فارسی که در آنها برای انجام عملیات فارسی سازی از فارسی ساز خودشان به شکل غیر استاندارد استفاده می شود، این نرم افزار از همان زبان فارسی ویندوز تبعیت نموده و لذا امکاناتی مانند:

- ✓ استفاده از کلیه قلم های زیبای فارسی که در سیستم ویندوز نصب شده اند
- ✓ امکان تغییر رنگ و استفاده از جعبه رنگ ویندوز برای تمامی قلم ها

✓ دسترسی به کلیه امکانات وابسته به عملیات فارسی سازی

۵- امکان نصب خودکار (Autorun) به همراه راهنمای کامل

۶- نمایش اطلاعات هر یک از پایگاه‌ها بر روی نام پایگاه. (نمایش تعداد عناوین و نسخ بدون نیاز به گزارش‌گیری)

۷- به روز رسانی اطلاعات به صورت خودکار و بلادرنگ

بدین معنا که سیستم دیتابیس نرم‌افزار به‌هنگام (Online) بوده و بلافاصله پس از ثبت اطلاعات ورودی، ایندکس‌های لازم به صورت خودکار به‌روز رسیده و کاربران امکان جستجو و بازیابی را خواهند داشت و برای جستجوها نیاز به یک زمان طولانی برای ایندکس سازی نیست. این امکان بسیار مهمی است که بسیاری از نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای موجود فاقد آن می‌باشند.

۸- امکان تنظیم رنگ و قلم تمامی گزارش‌های نرم‌افزار مطابق با سلیقه کاربر

۹- امکان تهیه خروجی گزارش‌ها برای صفحات وب (به شکل HTML)

۱۰- امکان ارسال اطلاعات گزارش‌ها به نرم افزار Word

با این امکان، امکان دستکاری و تغییر گزارش‌ها در Word مطابق هر نوع سلیقه و با استفاده از امکانات اعجاب برانگیز این نرم‌افزار مهیا می‌شود، که از ساده‌ترین آنها امکان چاپ کتاب بر اساس انواع گزارش‌های کاوش در این محیط می‌باشد.

۱۱- امکان ارسال اطلاعات گزارش‌ها به نرم افزار Excel

این امکان نیز بسیار حائز اهمیت است. با این امکان ارسال فیلدهای گزارش به یک پایگاه داده و صفحه گسترده فراهم شده است. طبیعی است آنچه در Excel وارد شده با نرم افزار Access نیز قابل دسترسی خواهد بود. بدین ترتیب وجود یک گزارش با قالب یک پایگاه داده در نرم‌افزارهای قدرتمند Office این امکان را به وجود می‌آورد که انواع گزارش‌های آماری و گرافیکی و انواع Query ها و Report ها و سورت‌ها و ... امکان پذیر باشد.

۱۲- استفاده از صفحات گرافیکی شاد و دلپذیر در طراحی نرم‌افزار

۱۳- سهولت کاربری فوق العاده با وجود راهنمایی و تذکرات لازم در صفحات نرم‌افزار

۱۴- کتاب الکترونیکی راهنمای کامل کاربری نرم‌افزار

با فرمت pdf، بالغ بر ۳۰۰ صفحه و به صورت صفحات Hyperlink همراه با تصاویر بخش‌های مختلف نرم‌افزار

۱۵- تنظیم رنگ و قلم تمامی صفحات برنامه و اطلاعات موجود در صفحه نمایش مطابق با سلیقه کاربر

۱۶- امکان استفاده از انواع چاپگرها که در محیط ویندوز نصب و شناسایی شده باشند

۱۷- ...

موارد مورد نیاز جهت نصب نرم افزار کاوش تحت Windows – نسخه ۲۰۰۶

سخت افزار:

حداقل سیستم سخت افزاری مناسب برای اجرای نرم افزار کاوش با مشخصات زیر پیشنهاد می گردد:

| | |
|----------|--|
| CPU: | P III |
| RAM: | 256 Mb |
| HDD: | 20 G |
| VGA: | 600*800 Pixel (TureColor) |
| Monitor: | SVGA |
| Port: | Lpt / Usb |
| Printer: | (HP 5L,6L,1100,1200,1300 – Canon – Epson LQ 300,1170,1060) |

بقیه چاپگرها نیز با بررسی و تایید قابل استفاده می باشند.

سیستم عامل:

نرم افزار کاوش بر روی انواع سیستم های عامل:

- Windows 98 [با فارسی ساز پارسا، نوین، پروین، پایا و مشابه آن]
- Windows 2000 Professional
- Windows 2000 Server
- Windows XP
- Windows 2003 Server
- Windows Vista

نصب شده و قابل اجرا می باشد.

❖ زبان برنامه نویسی

در طراحی و تولید نرم افزار تحت Windows از تعدادی از زبان های مجموعه Visual Studio در جهت برنامه نویسی استفاده

شده که شامل VB، VFP، VC می باشند.